

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKA2021/015a
27. september 2021
Agathe Fontain

Naalackersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa tunnigavigalugu oqallinneq.

(Naalackersuisut Siulittaasuut)

Naalackersuisut siulittaasuut, qujanaq oqalugiaammut imartuumut. Uumaamik pisumik pilluarit Naalackersuisut siulittaasuattut oqalugiaqqaarninni. Inuiaqatigiit oqalugiarfigineqarput, Naalackersuisut siulittaasuuananik inuusummik pissaseruttortumik.

Aallarniutit takorluugaqartitsivoq inuiaqatigiit ,meeqqaniit, utoqqarnut, pisariaqartut, tamarmik inuiaqatigiinnut tunniussassallit.

Tusaavarput utoqqarnut ataqqinninneq. Utoqqaat inuiaqatigiinni tunniussaarsimallutik, utoqqalinerminni eqqissillutik ernuttaminnut kingornutassiisut. Kingornutaassikkaat, inuunermi pisariaqartitaannik, asanninnermik, misilittakkaminillu.

Minnerunngitsumik Naleqartitaminnik. Inuiaqatigiinnimi Naleqartitat ersarissut pigineqarnissaat pingaaruteqarmat, ingerlaneq pitsaasusappat.

Covid-19 –mik nalaanneqarsimanerput soorunami oqalugiaammi ilaavoq. Qujanaqaaq aalingiisoqarsimammat, Partiit siuttui, tamarmiullutik covid-19 akiorneqarnissaanut peqataatitaasarnissaanik, tunuliaqutaasarnissaanillu.

Aallaqqaammut sukannersumik illesornissamut ingerlatisimaneq iluaqutaavoq, piffissallu ingerlasup takutippaa, pisariaqalersoq covid-19, akornitsinni inooqatiginissanut saattariaqartugut. Taammaattumik inuiaqatigiinni akisussaaffimmik nammineq tigusineq annertusiartortoq qujanarpoq.

Kissami Aningassanut Inatsisikkut utoqqaat pillugit suliniutissanut immikoortitsisoqarpoq.

Inuit Ataqatigiit , utoqqaat atugarisaasa pitsanngorsarnissaat anguniagaraagut.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Isiginaaginnarsinanngilarput, utoqqaat Qaluunaat Nunaannut nutsertut, Nunammi atugassarititaasut pitsaanngippata. Nuna utoqqartalik, Nuna pisuujuuuvoq.

Naligiinnerusumut inuunissamut, naapertuunerusumillu atugassarititaasut, isiginiarneqarneri pitsaasutut, pisariaqartututllu isigaarput. Katataqarata ingerlagutta, siunissaq qaamanerusoq ornissavarput.

Meeqqat perussavagut, ilinniarnissamut aallariarnissaminnut piareerlugit. Ilinniarnissamut piareersimaneq, ulloq taanna qinnuteqafissamiingilaq. Meeqqap naartuuneraninngaaniit, inunngorluni, toqqissisimasumik, meeqqatut alapernaaffeqlarluni, perorluni inuuneraniippoq. Angerlarsimaffik toqqissisimanartumi.

Atuarfimiit anisut amerlavallaat angusatigut pitsaanngitsumiittartut ilisimavagut. Atuarfik, ilinniartitsusut allallu pisuusutut nalilerneqartarput. Amerlavallaartunuku, angerlarsimaffik toqqissisimaffiungitsumiit peqquteqartumik, naammasisaat pitsaanngittartut. Atuarfimmi angusat pitsaasuutinniarutsigit, angerlarsimafiit toqqissisimanartut amerlasuujutittariaqarpagut.

Inuit Ataqtigiiit, Naalakkersuisut Kommunitut pitsaasumik suleqateqarnerat nuannaarutigaaarput. Ilumoorpoq, Naalakkersuisut, kommunillu imminnut pisariaqartippat, innuttaasut pitsaasumik sullinneqassappata.

Naalakkersuisut siulittaasuata oqalugiaamini innutaasut illersugaanerat pingaartillu eqqaavaa. Killissamik qaangiineq nalinnginnaasunngorsarneqanngisaannassaaq. Tamana Inuit Ataqtigiiit isugilluinnarpaat. Meqraappata inersimasuuppatalu. Inuiattut pingaartitanut ilaatitsigu, Inuiaqtigiiit Pingaartiminnut ilaatikaat, killissanik qaangiisannginnissaq. Meerartatta mikisunnguullutilli tamanna paaseriisagaat, ilikkariisagaat.

Naalakkersuisut Siulittaasuut, qujanaq, qaanngiifigitissimasut paasitikkakkit, kisimiinngitsut, inooqatqartut, asaneqartut, inuttut minguisseqartuusut.

Kommunit ataatsimoorussamik, Naalakkersuisunut saaffiginnissuteqarsimanerat Inuit Ataqtigiiit qujassutigaaarput. Isumaginninikkut Nunatsinni ajornartorsiutit annertoqaat. Ajornartorsiutit inunnut kingunipiluttumik naleqaqaat. Kommunit aningaaasaqarnerannut pitsaanngitsumik naleqaqaat.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissarneq , imminut nammatuunngilaq (bæredygtig), meeqqanut, angajoqqaanut, kommuninut, inuiaqatigiinnut tamanut imminut nammattuunngilaq.

Minnerpaaffimmiittariaqarpoq. Aap, ilaanni pisariaqavittarpoq, aamma pisariaqartitsisoqartuarumaarpoq. Siunissamili minnerpaaffimmitinissa suliassaavoq pingaarutilik. Pingaaruteqarpoq, pissutigalugu, nalunaarusiat assigiingitsut nalunaarutigaat, meeqqat ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi najugaqarsimasut amerlasuutigut assigiingitsunik ajornartorsiuteqarnerusartut. Inuuniarnermikkut ajornartorsiuteqarnerusartut.

Piaartumik iliuuseqarneq aqqutissaavoq, angajoqqaat meeqqaminnik sumiginnaasut, sanarfineqartariqarput, meeqqaminnik paarsisinnaangortillugit.

Qujanaq Naalakkersuisut siulittaasuat, eqqaasikkatsigut qineqqusaarnerup nalaani, inuiaqatigiinnut neriorsuisimanerput, inuiaqatigiit salliutillugit sulinissamik.

Inuit Ataqatigiinniit tamanna tunngavigalugu sulivugut, partii pingaarnerunngilaq, inuiaqatigiit atugaasa pitsanngorsarnissaat pingaarnerpaavoq.

2018-mi Mittarfiit pillugit amerlanerussuteqartut aaliangernerat tasaavoq, naqissusiisoq Kangerlussuaq Atlant-kitoq qulaallugu mitarfissuurtut atorunnaassasoq, Nuuk, Ilulissallu tasaassasut DK-miit nunatsinnukartut miffissaat siulleq. Qaqortoq 1500 m mittarfittaasasoq.

Ullumikkut takusinnaalernikuuarput, uka 2018 imm. 21. Mittarfiit sanaartorneqarnissaannut aalingerneq, aningaasatigut tunngavissat uniorujussuarneqarsimasut. Tamanna ilungersunarpoq, miittarfinnut aningaasat atorneqartut tamarmik allanut atorneqarsimasinnaagaluartarmata.

Siunissami sanaartornikkut inuussutissarsiutitigullu qitiusumik aningaasaliisarnerit kommuninut akisussaaffigitikkiartorneri, Inuit Ataqatigiit nuannaarutigaarput. Sanaartugassat sukkanerusumik ingerlalerinerinik, inuussutissarsiutitigullu siuariartorneq sukkanerusoq ingerlasinnalissapput.

Innuttaaqataasut namminneq piginnaasanik atorlugit ineriartortitsillutik pilersitsisinnaanerisa annertusarniarneqarnerat pitsaasuvoq. Suliffeqarfeeqat pilersitat tasaapput illoqarfinni pikialaartitsisut, kommunit assakaasutut ingerlaneranni ingerlatisut.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Kommunini nunaqarfiit peqatigalugit ineriartortitsineq siuarsarniarlugu isumasioqatigiinissaq tikilluaqqarput. Angusaqarfiulluarnissanillu kissaasilluta.

Naalackersuisut minguinnerusumik, uuliasiornermiit atueriaaseq siunnerfigimmassuk nuannaarutigaarput. Erngup nukinganik innaallagissiorfeqarnerit annertusarnerisigut.

Power to X-imik taaneqartartoq, tunisassiarineqarsinnaavoq. Tassunakkut aningaasarsiorsinnaalluta.

Aalisarnerup iluani inuiaqatigiit ilinniarsinnaasusaata annertusarnianeqarnera silatusaarneruvoq. Ilisimatusarneq pigigaanni, aalisagaatit annertunerusumik atorluarneqarlutik , aningaasaqarnikkut iluaqutaanerat ullumikkumiit suli annertunerulersinnaavarput.

Aalisarneq pillugu ataatsimititaliarsuup saqqummiussaa annertuumik oqallisigisariaqarpoq. Innersuusutai ilumut tulluarpaat ? Ilumut siunissami inuiaqatigiit amerlanerusut aalisagartassanik peqalernissaannut aqqustissiuusisinnaasumik saqqummiussaqaarpaat ? Maluginiagassat ilagaat, eqqartorneqarmat , sinerissap qanittuani aalisartut amerlavallaarmata, ilinniartinnut saatinneqassasut. Aapi, ilaqarsinnaapput taamatut sangorusuttunik. Takorloortigu 51-nik ukiulik , ukiuni 35-ni aalisartuusimasoq, ilinniarnermut saatinniagassaq. Siullermik, Aalisartoq taanna ilinniakkanik allagartaqanngilaq. Kisianni piginnaasaqarpoq. Piginnaasaqarpoq nammineq piviusup qeqqani sulinermigut ilikkakkani atorlugit inuuniuteqarnermigut. Imap qanoq ittuunera, sarfap qanoq ittuunera, anori qanoq sangusartoq, ulippat, tinippat ,il.il Inuk tammattoq ilinniarteqqinneqarsinnaavoq, piginnassai aallaavigalugit, atorlugit. Inummi taanna ataqqinassuseqarpoq, pisinnaateqataaffeqarlunilu, nunami pisuussutaanik atuinissaminut, imminut pilersornissaminut. Soorlu Naalagaaffiit Peqatigiit malittaasaani allaqqasut. Pilersarusiortoqartariaqassaaq inuit pisinnaasai

Aatsitassarsiornissamik anguniakkat qanoq ittuussanersut qinersinerup kigulliup ersersippaa, aatsaat taamak ersaritsigisumik innuttaasut ilisimatinneqarlutik qinersinermi toqqagassaqaarlutik qinersipput. Inuit Ataqaqatigiit, qutsavigaassi nalorninasi ersarissumik qinersigassi.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Inuussutissalernut oqartussaaffiup pilersinnissaanut suliniutip aallartisarnissaat pitsaasutut isigaagut. Naalakkersuisut sulilluarnissaannik kissaallugit. Nunarput imminut pilersortoq, periarfissanik nutarterisoq pisariaqartipparput.

Amerikap nunavittaani assammik arsartartugut unammiginiarnermi, Nunatsini ataatsimoortitsineranaasiit takusarput, Naalakkersusiut siulittaasuata oqalugiaammini ilaatimmagu qujanaq. Ataatsimoorfigut nukitoqqutigaaq.

Inuiat Ataqatigiiniit timersortartut, kultoorikkut suliallit tamaasa aamma qutsavigaassi. Tunniuttagara nalisuummat ilisimassavarsi. Qujamasuutigigaarpullu.

Avissaartuuffigut qitiutikkunnaarlugit, siunissarput pilersissavarput, aanaakkut aattaakkullu ernuttaminnut isumassuisut assigalugit. Nunarput isumassortigu suleqatigiilluta.

Qujaqqippugut oqalugiaammut isumaqarluartumut